

Spolufinancováno Evropskou unií
Nástroj pro propojení Evropy

ČÍSLO SOUPRAVY:

Společnost pro ZP + PD "Modernizace ŽU Č. Třebová"

Společník 1 (vedoucí společník):

SUDOP BRNO, spol. s r.o.
Kounicova 26
611 36 Brno
Generální ředitel: Ing. Kamil Chmela
tel. : +420 972 625 804
E-mail: sudop@sudop-brno.cz

Společník 2:

SUDOP PRAHA a.s.
Olišanská 1a, 130 80 Praha 3
tel.: +420 267 094 111
fax: +420 224 230 316
E-mail: praha@sudop.cz

OBJEDNAVATEL:	SŽDC, s.o., Dlážďená 1003/7, 110 00 Praha 1 Stavební správa východ (organizační jednotka)		tel. : +420 972 625 804 E-mail: sudop@sudop-brno.cz	
PROFESNÍ SKUPINA:	33 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	VEDOUcí PROF. SKUPINY Mgr. Gabriela Růžicková	GENERÁLNÍ ŘEDITEL Ing. Kamil Chmela	
ODPOVĚDNÝ PROJ. ZAKÁZKY Ing. Kamil Chmela Ing. Martin Mráz		ODPOVĚDNÝ PROJ. PS, SO Dle příloh	NAVRHL, VYPRACOVAL Dle příloh	KONTROLOVAL Dle příloh
KRAJ: Pardubický		POVĚŘENÝ OÚ: MÚ Česká Třebová		STUPEŇ: DÚR
Modernizace železničního uzlu Česká Třebová			ZAK. ČÍSLO 16010-01-0417	ARCH. ČÍSLO 2016110825
			MĚŘITKO	POČET FORMÁTŮ
			DATUM: 06/2018	
Biologický průzkum			ČÁST DOKUM. B.1.2.1.2	PŘÍLOHA

AQ-Service, s.r.o.

Malešovice 105, 664 65 Malešovice
tel.: +420 728 887 961, e-mail: zahradka@aq-service.cz

RNDr. Jiří Zahrádka, CSc.

**Autorizovaná osoba k provádění biologického hodnocení podle § 67
zák.č.114/1992 Sb.**
(Autorizační osvědčení vydané Ministerstvem životního prostředí ČR rozhodnutím č.j.
OEKL/1441/05 ze dne 17.5.2005)

Průjezd železničním uzlem Česká Třebová

**(Hodnocení vlivů záměru dle § 67 zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně
přírody a krajiny, v platném znění)**

Malešovice, prosinec 2016

O B S A H

	str.
1. ÚVOD	3
2. PODKLADY	3
3. POPIS A VYHODNOCENÍ BIOLOGICKÝCH PRVKŮ KRAJINY	5
3. 1. Botanický průzkum	6
3. 2. Zoologický průzkum	11
3. 2. 1. Entomologický průzkum	11
3. 2. 2. Vertebratologický průzkum	13
3. 2. 3. Migrační průzkum	31
4. CHARAKTERISTIKA ZAMÝŠLENÉHO ZÁSAHU	36
4. 1. Současný stav	37
4. 2. Navrhovaný stav	38
4. 3. Dotčené zájmy ochrany přírody	39
4. 4. Předpokládané přímé vlivy na biocenózy	39
4. 4. 1. Významné krajinné prvky a ÚSES	39
4. 4. 2. Biotopy a populace rostlin a živočichů	40
4. 4. 3. Dřeviny rostoucí mimo les	41
4. 4. 4. Biotopy a populace zvláště chráněných druhů	41
4. 5. Předpokládané nepřímé vlivy na biocenózy	44
4. 6. Návrh opatření k omezení negativních účinků	44
4. 7. Návrh monitoringu negativních vlivů	44
5. SHRNUÍ A ZÁVĚR	45

1. ÚVOD

Předložené hodnocení vlivů záměru „**Průjezd železničním uzlem Česká Třebová**“ dle § 67 zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění bylo zpracováno na základě objednávky fy **SUDOP BRNO, spol. s r.o., se sídlem Kounicova 26, 611 36 Brno, IČO: 44960417**, (dále jen zadavatel).

Závěrečná zpráva přírodovědného průzkumu a posouzení vlivu záměru byla zpracována **RNDr. Jiřím Zahrádkou, CSc., autorizovanou osobou k provádění posouzení podle § 67 zák.č.114/1992 Sb.**, (autorizační osvědčení vydané Ministerstvem životního prostředí ČR rozhodnutím č.j. OEKL/144/05 ze dne 17.5.2005, autorizace prodloužena rozhodnutím MŽP č.j. 25304/ENV/10 ze dne 23.3.2010 a dále rozhodnutím MŽP č.j. 66618/ENV ze dne 5.3.2015). Při zpracování závěrečné zprávy využil autor své odborné způsobilosti **znalce v oboru vodní hospodářství, odvětví rybářství a rybníkářství se specializací pro hydrobiologii a jakost vody a v oboru ochrany přírody**.

2. PODKLADY

- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění
- Vyhláška MŽP č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zák. č. 114/1992Sb., v platném znění
- Dembický, L., 2016: Průjezd železničním uzlem Česká Třebová, Entomologický průzkum, 11/2016, manuscript
- Prášek, V., 2016: Průjezd železničním uzlem Česká Třebová, Zoologický průzkum, 12/2016, manuscript
- Prášek, V., 2016: Průjezd železničním uzlem Česká Třebová, Migrační studie, 12/2016, manuscript
- Šmiták, J., 2016: Průjezd železničním uzlem Česká Třebová Boskovická spojka, Botanický průzkum, 11/2016, manuscript
- SUDOP Brno, 2015: Průjezd železničním uzlem Česká Třebová, A.1 Průvodní zpráva, Studie proveditelnosti, 04/2015
- Výsledky vlastního terénního šetření autora a spolupracovníků v průběhu měsíců září – listopad 2016

Pro získání aktuálních informací o přírodovědném stavu dotčeného území bylo území v období září - listopad 2016 podrobeno zoologickému a botanickému průzkumu, který provedli renomovaní odborníci – ing. Jindřich Šmiták (botanika), Luboš Dembický (entomologie), ing. Václav Prášek, Ph.D. (zoologie) a autor závěrečné zprávy.

Předmět posouzení: Průjezd železničním uzlem Česká Třebová

Účel akce: Rekonstrukce průjezdu koridoru, nutné vyvolané investice v ucelených technologických celcích, rekonstrukce elektrického napájení stanice v nutném rozsahu. Pro tranzit nákladních vlaků jsou navrženy předjízdne koleje v osobním nádraží (lichá skupina) nebo v záhlavní osobního nádraží (sudá skupina). Dle jednotlivých navržených variant přistupuje dále zřízení nové zastávky mezi osobním nádražím a odbočkou Parník, zlepšení kapacity průjezdu pro tranzitní nákladní vlaky (rekonstrukce stopy Třebovice včetně odbočky Zádulka – vjezdové nádraží – severní spojovací kolej – odjezdová skupina – Parník a Parník – odjezdová skupina, dále mimoúrovňové zaústění trati od Brna, rekonstrukce stopy Odjezdové nádraží Odbočka Les – Odbočka Zádulka/železniční stanice Třebovice a rekonstrukce Vjezdové skupiny.

Legislativní situace: Uvažovaný záměr zasahuje na území významných krajinných prvků (VKP) vodní tok, údolní niva a les. Dále záměr zasahuje do biotopů obecně a zvláště chráněných druhů živočichů.

Posuzovaný úsek trati prochází v relativní blízkosti (do 3.000 m) maloplošných zvláště chráněných území a to PR Králova zahrada (vzdálenost cca 1.700 m, předmět ochrany soubor zamokřených lesních ekosystémů s bledulí jarní) a PR Psí kuchyně (vzdálenost cca 1.900 m, předmět ochrany ekotyp jedlových bučin). S ohledem na vzdálenost maloplošných zvláště chráněných území a předměty ochrany nelze předpokládat jejich ovlivnění záměrem.

Nejbližším územím soustavy Natura 2000 je EVL Psí kuchyně (CZ , vzdálenost cca 1.100 m, předměty ochrany evropsky významná stanoviště 6430 – Vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpínského pásma, 9130 – Bučiny asociace *Asperulo – Fagetum*, 91E0* - Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (*Alno – Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*). S ohledem na vzdálenost území EVL a předměty její ochrany nelze předpokládat ovlivnění území, předmětů ochrany a celistvosti EVL záměrem.

3. POPIS A VYHODNOCENÍ BIOLOGICKÝCH PRVKŮ KRAJINY

Dotčeným územím modernizovaný železniční uzel Česká Třebová, který leží v jihozápadní části Svitavského bioregionu (1.39, Culek, M. a kol., 1995: Biogeografické členění České republiky, ENIGMA Praha). Bioregion leží na pomezí východních Čech, jižní a střední Moravy. Zaujímá převážnou část geomorfologického celku Svitavská pahorkatina a jižní polovinu Podorlické pahorkatiny, má protáhlý tvar od severu k jihu. Zahrnuje výše položené okrsky východočeské křídly, ve sníženinách, např. u České Třebové, vystupují svrchnodevonské slíny. Bioregionem probíhají hlavní evropská rozvodí. Reliéf má převážně charakter členitých vrchovin s výškovou členitostí 200 – 300 m, typická výška bioregionu je 350 – 600 m.

Nejteplejší okraje bioregionu leží v mírně teplé oblasti MT9, hojněji jsou však zastoupeny oblasti MT7, ve vyšších polohách i chladnější. Bioregion je v průměru mírně teplý a poměrně vlhký (zejména na návětrné straně), průměrná roční teplota v České Třebové je 7,1 °C, průměrný roční úhrn srážek je 809 mm. Z půd mají největší rozsah typické kambizemně, ve sníženinách u České Třebové, Lanškrouna a Litomyšle převažují luvizemní hnědozemně na sprašových hlínách.

Bioregion se rozkládá v mezofytiku, převážně ve fytogeografickém okrese 63 Českomoravské meziohří, posuzované území pak v podokresu 63f – Českotřebovský úval. Potenciální přirozenou vegetací posuzovaného území jsou dubohabřiny (*Melampyro nemorosi* – *Carpinetum*). Na odlesněných místech se nachází přirozená náhradní vegetace v podobě vlhkých luk svazů *Calthion*, méně *Molinion*. Na suchých stanovištích jsou to pastviny svazů *Cynosurion*, křoviny pak náležejí svazu *Prunion spinosae*. Květena Svitavského bioregionu je dosti pestrá, její hlavní složkou jsou typické mezofilní druhy hercynských lesů, avšak obohacené o četné druhy karpatského migrantu.

Silně ochuzená podhorská fauna hercynského původu je doplněna demontánním výskytem alpsko-karpatského prvku, který je patrný zejména v synuziích měkkýšů. Východní vlivy dokládá též přítomnost ježka východního. Tekoucí vody patří do pásma pstruhového, Orlice a dolní část toku Svitava do pásma lipanového.

Traťové těleso tvoří druhotný biotop – liniový násep či zářez v okolní krajině, který se svým charakterem a biotopovou nabídkou blíží spíše xerothermním stepním a lesostepním formacím a to i v případech, kdy trať prochází odlišnými typy biotopů, jako je např. les, louky a pod.

Podle předložených podkladů se budou vlastní modernizační práce na trati (stavební a montážní) soustředit na svršek drážního tělesa, které nepředstavuje přírodovědně a ochranný významnou plochu. S ohledem na charakter záměru byl biologický průzkum přednostně zaměřen na biotopy a populace druhů, které mohou být realizací záměru, ať už ve stadiu výstavby nebo ve stadiu provozu, přímo dotčeny.

3.1. Botanický průzkum

Metodika botanického průzkumu

Botanický průzkum byl proveden v podzimním aspektu roku 2016. Po celé délce sledovaného úseku bylo vybráno 7 lokalit po obou stranách trati k podrobnějšímu průzkumu:

- 1 – Svahy zářezu železničního náspu vedlejší trati na Třebovice v okolí mostu přes trať;
- 2 – Zádolský potok (výhybka Zádulka) při průchodu pod tratí;
- 3 – Sníženina v trase bezejmenného přítoku Zádolského potoka;
- 4 – Vysoký násep trati nad hlavním kolejištěm proti železničnímu skladu;
- 5 – Mezi rybníčkem a překladištěm kontejnerů;
- 6 – Konec posuzovaného úseku proti sídlišti Lhotka;
- 7 – Plocha před nádražím v České Třebové, ul. Jiráskova

Všechny plochy se nacházejí na svazích zářezu trati a na jeho hranách. Zaznamenané druhy rostlin jsou seřazeny abecedně dle vědeckých názvů (včetně českých názvů) do tabulky společné pro všechny plochy. V tabulce jsou druhy dřevinného charakteru (stromy a keře) zvýrazněny tučným písmem vědeckého názvu.

Poloha

Zkoumaným územím je železniční uzel Česká Třebová v úseku dlouhém (vzdušná vzdálenost) necelých 9 km. Od jihu začíná v místě křižování trati se Zádolským potokem a na severu končí zhruba na úrovni sídliště Lhotka.

Ekotop

Vlastní ekotop, tj. stanoviště se stejnými ekologickými faktory fyzikálně-chemické povahy, celého sledovaného úseku železniční tratě, má druhotný charakter antropogenních ploch, tj. stavby vytvořené člověkem. Z tohoto důvodu má poměrně nízkou druhovou diverzitu tvořenou pouze náletovými dřevinami a bylinami, opakujícími se ve všech vyčleněných zkoumaných lokalitách. Většinu posuzovaných ploch tvoří prudké svahy železničního náspu v terénním zářezu a jeho hrana. Porosty tvoří husté, místy až neprostupné nálety agresivních bylin a křovin (třtina, zlatobýl, kopřivy, pcháče, ostružiník, svída, růže šípková, vrba jíva aj.), které nedávají šanci k růstu jiných, byť běžných, ale konkurence méněschopných druhů.

Fytogeografické členění

Podle regionálně fytogeografického členění (Skalický 1988) je území součástí mezofytika, fytogeografického obvodu Českomoravské mezofytikum, fytogeografického okresu 63 – Českomoravské mezihorí, podokres 63f – Českotřebovský úval.

Biotop, fytocenóza

Všechny zkoumané plochy v území spadají do biotopů řady X – biotopy silně ovlivněné nebo vytvořené člověkem, Vzájemně se zde prolínají menší nebo větší plochy biotopů X6 – antropogenní plochy se sporadickou vegetací mimo sídla, X7 – ruderalní

bylinná vegetace mimo sídla, X8 – křoviny s ruderalními a nepůvodními druhy a X12 – nálety pionýrských dřevin. Hranici mezi jednotlivými biotopy lze těžko rozlišit.

Tabulka nalezených druhů rostlin

V celém sledovaném úseku nebyl nalezen žádný ohrožený ani chráněný druh a rovněž ani geograficky významnější druhy se zde nevyskytují. Místy je naopak zaznamenána invaze jak domácích tak i nepůvodních zavlečených druhů (ostružiníky, třtina křovištní, zlatobýl kanadský, křídlatka japonská, nálety dřevin). Území, až na výjimky (lok. 2 a 3) nemá téměř žádnou návaznost na okolní biotopy, z nichž by se do něj dostaly cennější druhy bylin, navíc je na většině délky sledovaný úsek obklopen zemědělskými kulturami nebo zástavbou města Česká Třebová.

Vědecký název	Český název	Ch a r a k t e r d r u h ů		
		Invazní (neofyt) (nepův.,zavlečený)	Původní (domácí)	Archeofyt (zdomácnělý)
<i>Acer platanoides</i>	javor mlč	/		
<i>Achillea millefolium</i>	řebříček obecný	/		
<i>Alnus glutinosa</i>	olše lepkavá	/		
<i>Artemisia vulgaris</i>	pelyněk černobýl	/		
<i>Atriplex sagittata</i>	lebeda lesklá			/
<i>Ballota nigra</i>	měrnice černá			/
<i>Calamagrostis epigeios</i>	třtina křovištní	/		
<i>Carduus acanthoides</i>	bodlák obecný			/
<i>Chelidonium majus</i>	vlaštovičník větší			/
<i>Chenopodium polyspermum</i>	merlík mnohoplodý			/
<i>Cirsium arvense</i>	pcháč rolní			/
<i>Cirsium oleraceum</i>	pcháč zelinný	/		
<i>Cirsium vulgare</i>	pcháč obecný			/
<i>Conyza canadensis</i>	turanka kanadská	/		
<i>Cornus sanguinea</i>	svída krvavá	/		
<i>Daucus carota</i>	mrkev obecná	/		
<i>Echium vulgare</i>	hadinec obecný	/		
<i>Equisetum arvense</i>	přeslička rolní	/		
<i>Filipendula ulmaria</i>	tužebník jilmový	/		
<i>Galium album</i>	svízel bílý	/		
<i>Juncus sp.</i>	sítina	/		
<i>Lactuca serriola</i>	locika kompasová			/
<i>Lamium maculatum</i>	hluchavka skvrnitá	/		
<i>Ligustrum vulgare</i>	ptačí zob obecný	/		
<i>Lysimachia nummularia</i>	vrbina penízková	/		
<i>Lysimachia vulgaris</i>	vrbina obecná	/		
<i>Phragmites australis</i>	rákos jižní	/		
<i>Pinus sylvestris</i>	borovice lesní	/		
<i>Quercus robur</i>	dub letní	/		
<i>Reynoutria japonica</i>	křídlatka japonská	/		
<i>Robinia pseudacacia</i>	trnovník akát	/		
<i>Rosa canina</i>	růže šípková	/		
<i>Rubus caesius</i>	ostružiník ježíník	/		
<i>Rubus idaeus</i>	ostružiník maliník	/		

<i>Rubus fruticosus</i>	ostružiník křovitý	/	
<i>Rumex sp.</i>	šťovík	/	
<i>Salix caprea</i>	vrba jíva	/	
<i>Salix sp.</i>	vrba	/	
<i>Sanguisorba officinalis</i>	krvavec toten	/	
<i>Solidago canadensis</i>	zlatobýl kanadský	/	
<i>Sonchus arvensis</i>	mléč rolní		/
<i>Tanacetum vulgare</i>	vratič obecný		/
<i>Thlaspi arvense</i>	penízek rolní		/
<i>Urtica dioica</i>	kopřiva dvoudomá	/	
<i>Valeriana officinalis</i>	kozlík lékařský		/
<i>Viburnum opulus</i>	kalina obecná	/	

Použité podklady a zdroje informací :

- Hejný S., Slavík B. et al. (1988-2004): Květena České (socialistické) republiky. 1 - 7.
- Chytrý, M., Kučera, T., Kočí, M.: Katalog biotopů české republiky, AOPK Praha, 2001;
- Kubát, K.: Klíč k úplné květeně České republiky, Academia Praha, 2002;
- Procházka, František: Černý a červený seznam cévnatých rostlin ČR (stav v roce 2000), Příroda 18, Praha, 2001;
- Fytogeografická mapa biotopů ČR;
- Internet – mapy.cz.

Fotodokumentace

Lokalita č. 1

Průjezd železničním uzlem Česká Třebová
Hodnocení vlivů záměru dle § 67 zák. č. 114/1992 Sb.

Lokalita č. 2 – obě strany trati

Lokalita č. 2 – propustek Zádolského potoka pod tratí

Lokalita č. 3

Průjezd železničním uzlem Česká Třebová
Hodnocení vlivů záměru dle § 67 zák. č. 114/1992 Sb.

Lokalita č. 4

Lokalita č. 5

Lokalita č. 6

Lokalita č. 7

Lokalita č. 7

3.2. Zoologický průzkum

3.2.1. Entomologický průzkum

Metodika entomologického průzkumu

Biologický materiál byl buď pozorován nebo byl odchycen z důvodu přesné determinace na vegetaci, v přirozených úkrytech nebo v letu a bylo použito standardních metod odchytu – individuální sběr imág a vývojových stádií, smýkání a sklepávání vegetace. Entomologický průzkum byl proveden liniově, s cíleným zaměřením na vybrané partie slibující bohatší taxocenózy hmyzu. Detailní entomologický průzkum zájmového území by překračoval zadání této studie, entomofauna nepředstavuje významný problém pro realizaci záměru. Mnoho druhů hmyzu preferujících stepní stanoviště, je schopno dlouhodobé existence na ruderalních a poloruderalních lokalitách s teplejším mikroklimatem, mezi něž lze zařadit i železniční násypy. Tyto mohou fungovat nejen jako refugia, ale rovněž jako velmi účinný prostředek šíření jednotlivých druhů. Distribuce některých běžných druhů je na sledovaném území je relativně rovnoměrná. Entomologický průzkum byl cíleně zaměřen na prokázání zvláště chráněných druhů bezobratlých ve smyslu ust. zákona č. 114/1992 Sb. a vyhlášky MŽP č. 395/1992 Sb., v platných zněních.

Použité zkratky:

Zvláště chráněné druhy:

§O – ohrožený druh dle zák. č. 114/1992 Sb. a vyhl. č. 395/1992 Sb., v platných zněních

Druhy červených seznamů:

VU – zranitelný druh (*Vulnerable*)

NT – téměř ohrožený druh (*Near Threatened*)

Výsledky entomologického průzkumu

Nález

Podél celého traťového úseku, kterého se týká rekonstrukce, mezi Třebovicemi a Lhotkou, jsou na dotčených pozemcích zejména, pro podobná místa typické ruderalizované trávníky na náspech a v zářezích a v okolí kolejišť, částečně zarůstající břízou, osikou, jívou, případně jinými náletovými dřevinami. Zvláště pak v úsecích více kolejných kolejišť krátkostébelné, nezapojené, narušované trávníky. V širším okolí, mimo dotčené pozemky je úsek obklopen jak městskou zástavbou a industriálními plochami, tak polními a lučními pozemky a v jižní části se nachází i větší lesní celky. Rovněž zde najdeme dva rybníky a pod tratí procházející malé vodní toky někde s mokřadními plochami.

Pro výskyt hmyzu, zejména ochranně cenných druhů, mají význam otevřené travnaté plochy na náspech v zářezích a okolí kolejišť, kterými se mohou v jinak v biologicky poměrně chudé a jednotvárné oblasti šířit podél železničních tratí některé teplomilnější druhy hmyzu. K chráněným druhům zde patří např. velcí střevlíci rodu *Carabus* (*C. scheidleri* §O), zlatohlávek tmavý (*Oxythyrea funesta* §O), čmeláci (*Bombus* sp. §O) a mravenci rodu *Formica* (*F. fusca*, *F. pratensis* §O), pravděpodobný je výskyt některých dalších méně běžných druhů a podobné biotopy mají značný význam např. pro výskyt denních motýlů, blanokřídlých atd. Na porosty náletových dřevin, zejména osiky, jívy a břízy, jsou svým výskytem vázány některé vzácnější druhy zařazené v červeném seznamu bezobratlých.

K takovým patří krasci *Agrilus betuleti* (VU) na břízách, nebo *A. pratensis* (NT), *Lamprodila dives* (VU) a tesařík pižmový (*Aromia moschata* NT) a kozlíček osikový (*Saperda carcharias*) na osikách a jívách. K typickým druhům podobných stanovišť ve středních a vyšších polohách patří chráněný zdobenec skvrnitý (*Trichius fasciatus* §O), který se vyvíjí v menších dutinách, a dospělce potkáme na květech. Na řídkých trávnicích v prostoru kolejí se vyskytují některé druhy narušovaných nesouvisle zarostlých a kamenitých či skalnatých ploch, jako např. saranče modrokřídlá (*Oedipoda caerulea*), nebo okáč zední (*Lasiommata megera*), které nepatří přímo k ohroženým druhům, ale vyskytují se lokálně na specifických biotopech.

Závěr

Pro výskyt hmyzu mají význam zejména otevřené travnaté plochy na náspech v zářezech i řídké nezapojené trávničky v prostoru kolejí, kterými se mohou v jinak biologicky poměrně chudé a jednotvárné oblasti šířit podél železničních tratí některé teplomilnější druhy hmyzu, i porosty zejména starších náletových dřevin jako bříz, osik a jív.

Pro většinu druhů nemusí rekonstrukce tratí znamenat významný negativní zásah. Jedná se často o druhy ranných sukcesních stadií a narušovaných stanovišť a dočasné využití některých ploch (např. pro skladování materiálu), tak pro ně neznámá významná zásah, podobně např. i pohyb nákladních vozidel mimo zpevněné cesty může narušováním povrchu přispět k heterogenitě biotopů. Naopak lze doporučit údržbu náspů, zářezů a travnatých ploch kolem tratí sečením a vyřezáním náletových dřevin s pravidelnou podobnou následnou péčí. Ve větších porostech náletových dřevin, zejména staršího věku, i jednotlivých starších stromů, omezit jejich kácení na minimum, i když vyřezání menší části, nebo prořezání těchto porostů a jejich následná spontánní obnova je žádoucí vzhledem k tomu že se jedná o pionýrské dřeviny ranné sukcesních stanovišť a druhy na ně vázané rovněž preferují osluněné stromy a řídké porosty. Významné zásahy pak samozřejmě představují případné nově vzniklé stavby budov, nebo větších zpevněných ploch. Dočasné využití některých ploch v rámci stavby je třeba směřovat primárně na stávající zpevněné plochy a omezit tak zábor travnatých ploch. Je rovněž třeba zamezit znečištění či případnému zanesení malých vodních toků, vodních ploch a případných okolních mokřadů v okolí dotčených pozemků, které rovněž mohou představovat zajímavý biotop některých vodních a mokřadních druhů hmyzu.

Na základě zkušeností s podobnými záměry (rekonstrukce železničních tratí) lze důvodně předpokládat, že disturbované plochy v průběhu realizace záměru budou po ukončení prací velmi rychle rekolonizovány původní entomofaunou. Zároveň nelze předpokládat, že by záměr měl fatální vliv na populaci kteréhokoliv druhů hmyzu.

3.2.2. Vertebratologický průzkum

Metodika

V rámci této práce byly v podzimním aspektu roku 2016 sledovány kvalitativní parametry fauny obratlovců, vyskytujících se v transektu vymezeném záměrem – železničním uzlem Česká Třebová.

Při zoologickém průzkumu byli obratlovci sledováni především metodou liniových transektů, procházejících zájmovou plochou. Obojživelníci byli sledováni vizuálně či

akusticky. Plazi byli zaznamenáváni vizuálně a byli determinováni bez odchytu. Savci byli v zájmovém území sledováni vizuálně přímým pozorováním v terénu, i prostřednictvím pobytových značek a stop. Ptáci byli na transektech v zájmovém území sledováni vizuálně i akusticky. Nebylo prováděno kvantitativní hodnocení fauny obratlovců.

Použité zkratky:

§SO – silně ohrožený druh dle zák. č. 114/1992 Sb. a vyhl. č. 395/1992 Sb., v platných zněních
§O – ohrožený druh dle zák. č. 114/1992 Sb. a vyhl. č. 395/1992 Sb., v platných zněních

Zadání

V rámci probíhajícího hodnocení vlivu zamýšleného záměru na přítomné rostliny a živočichy (biologické hodnocení) provést orientační zoologický průzkum obratlovců v předmětném úseku železničního uzlu Česká Třebová, se zaměřením na zvláště chráněné druhy obratlovců, včetně vyhodnocení možných střetů se zájmy ochrany přírody, které by mohly omezovat, či limitovat realizaci záměru. Dále v případech, kdy je to technicky, organizačně i ekonomicky reálné, navrhnout řešení, která by případné střety umenšila na únosnou míru, či je zcela eliminovala.

Popis lokality

Zájmové území se nachází v silně antropogenně ovlivněném území, převážně v intravilánu města Česká Třebová, pouze jižní část dotčeného území přechází do volné krajiny. Po celé délce sledovaného úseku bylo vybráno obdobně jako při botanickém průzkumu 7 lokalit po obou stranách trati k podrobnějšímu průzkumu:

- 1 – Svahy zářezu železničního náspu vedlejší trati na Třebovice v okolí mostu přes trať;
- 2 – Zádolský potok (výhybka Zádulka) při průchodu pod trať;
- 3 – Sníženina v trase bezejmenného přítoku Zádolského potoka;
- 4 – Vysoký násep trati nad hlavním kolejištěm proti železničnímu skladu;
- 5 – Mezi rybníčkem a překladištěm kontejnerů;
- 6 – Konec posuzovaného úseku proti sídlišti Lhotka;
- 7 – Plocha před nádražím v České Třebové, ul. Jiráskova

Výsledky vertebratologického průzkumu

1 – Svahy zářezu železničního náspu vedlejší trati na Třebovice v okolí mostu přes trať v jižní části úseku

Trať v tomto úseku prochází terénním zářezem, na jednu stranu se otevírá do krajiny, na druhou stranu, směrem k České Třebové, prochází lesním celkem. Osluněné okraje trati mohou být obývány některými druhy plazů. Ačkoliv byl průzkum proveden v podzimním období, je zde z principu předběžné opatrnosti předpoklad výskytu minimálně dvou druhů.

Plazi:

Ještěrka obecná (*Lacerta agilis*) – **§SO**

Slepýš křehký (*Anguis fragilis*) – **§SO**

Ptáci:

Budníček větší (*Phylloscopus trochilus*)
Červenka obecná (*Erithacus rubecula*)
Drozd brávník (*Turdus viscivorus*)
Drozd zpěvný (*Turdus philomelos*)
Holub hřivnáč (*Columba palumbus*)
Káně lesní (*Buteo buteo*)
Kos černý (*Turdus merula*)
Pěnice černohlavá (*Sylvia atricapilla*)
Pěnice hnědokřídla (*Sylvia communis*)
Pěnkava obecná (*Fringilla coelebs*)
Pěvuška modrá (*Prunella modularis*)
Budníček menší (*Phylloscopus collybita*)
Pušтік obecný (*Strix aluco*)
Sojka obecná (*Garrulus glandarius*)
Stehlík obecný (*Carduelis carduelis*)
Strnad obecný (*Emberiza citrinella*)
Střízlík obecný (*Troglodytes troglodytes*)
Sýkora modřinka (*Parus caeruleus*)

Savci:

Hraboš polní (*Microtus arvalis*)
Kuna sp. (*Martes*) sp.
Kočka domácí (*Felis silvestris* f. *catus*)
Krtek obecný (*Talpa europaea*)
Prase divoké (*Sus scrofa*)
Srnc evropský (*Capreolus capreolus*)
Veverka obecná (*Sciurus vulgaris*) – §O
Zajíc polní (*Lepus europaeus*)

2 – Zádolský potok (výhybka Zádulka) při průchodu pod tratí

Okolí lokality je poměrně členité a biotopově pestré, z východní strany přiléhá k lokalitě lesní celek, nad nímž je severněji nálet ruderalní vegetace a plocha orné půdy. Na severovýchodě lokality se nachází skládka komunálního odpadu. Okolo lokality protéká Zádolský potok, který teče propustkem pod tratí v zájmovém území. Ačkoliv byl průzkum prováděn mimo vegetační období, byl na lokalitě v korytě toku Zádolského potoka v propustku pod tratí nalezen kadaver ropuchy obecné (*Bufo bufo*) z kategorie ohrožených druhů (§O). Asi 400 metrů od lokality se jihozápadním směrem nachází rybník, který bude v jarním období zcela nepochybně sloužit jako místo reprodukce zdejších druhů obojživelníků. Vzhledem ke skutečnosti, že koryto potoka slouží ve vegetační sezóně jako migrační koridor, je předpoklad, že zde bude v jarním období zvýšený výskyt migrujících obojživelníků a to ve výrazně druhově bohatším spektru, než je jen ropucha obecná, což by mělo být bráno na zřetel při organizaci realizace záměru. Pokud by mělo dojít i k rekonstrukci propustku pod tratí, je nutné řešit převedení koryta toku tak, aby minimálně na jednom břehu zůstala suchá pochozí berma, zajišťující migraci vydry říční (*Lutra lutra*).

Obojživelníci:

Ropucha obecná (*Bufo bufo*) - §O

Plazi:

Užovka obojková (*Natrix natrix*) – §SO

Ptáci:

Bažant obecný (*Phasianus colchicus*)
Brhlík lesní (*Sitta europaea*)
Budníček menší (*Phylloscopus collybita*)
Budníček větší (*Phylloscopus trochilus*)
Červenka obecná (*Erithacus rubecula*)
Dlask tlustozobý (*Coccothraustes coccothraustes*)
Drozd brávník (*Turdus viscivorus*)
Drozd zpěvný (*Turdus philomelos*)
Holub domácí (*Columba livia* f. *domestica*)
Holub hřivnáč (*Columba palumbus*)
Jiříčka obecná (*Delichon urbica*)
Kachna divoká (*Anas platyrhynchos*)
Káně lesní (*Buteo buteo*)
Konipas bílý (*Motacilla alba*)
Kos černý (*Turdus merula*)
Lejsek šedý (*Muscicapa striata*) - §O
Pěnice černohlavá (*Sylvia atricapilla*)
Pěnice hnědokřídlá (*Sylvia communis*)
Pěnice slavíková (*Sylvia borin*)
Pěnkava obecná (*Fringilla coelebs*)
Pěvuška modrá (*Prunella modularis*)
Puštík obecný (*Strix aluco*)
Skřivan polní (*Alauda arvensis*)
Stehlík obecný (*Carduelis carduelis*)
Strakapoud velký (*Dendrocopos major*)
Strnad obecný (*Emberiza citrinella*)
Střízlík obecný (*Troglodytes troglodytes*)
Sýkora koňadra (*Parus major*)
Sýkora modřinka (*Parus caeruleus*)
Špaček obecný (*Sturnus vulgaris*)
Zvonek zelený (*Carduelis chloris*)

Savci:

Hraboš polní (*Microtus arvalis*)
Kuna sp. (*Martes*) sp.
Kočka domácí (*Felis silvestris* f. *catus*)
Krtek obecný (*Talpa europaea*)
Prase divoké (*Sus scrofa*)
Srnc evropský (*Capreolus capreolus*)
Veverka obecná (*Sciurus vulgaris*) – §O
Zajíc polní (*Lepus europaeus*)

3 – Sníženina v trase bezejmenného přítoku Zádolského potoka

Rozvolněné okraje lesního celku a osluněné části kolejového svršku mohou být podobně jako u lokality č. 1. biotopem některých druhů plazů, kteří by zde z principu předběžné opatrnosti měli být uvedeni.

Plazi:

Ještěrka obecná (*Lacerta agilis*) – §SO

Slepýš křehký (*Anguis fragilis*) – §SO

Ptáci:

Bažant obecný (*Phasianus colchicus*)

Červenka obecná (*Erithacus rubecula*)

Dlask tlustozobý (*Coccothraustes coccothraustes*)

Drozd brávník (*Turdus viscivorus*)

Drozd zpěvný (*Turdus philomelos*)

Holub domácí (*Columba livia* f. *domestica*)

Jiříčka obecná (*Delichon urbica*)

Káně lesní (*Buteo buteo*)

Kos černý (*Turdus merula*)

Pěnice hnědokřídlá (*Sylvia communis*)

Pěnice slavíková (*Sylvia borin*)

Pěnkava obecná (*Fringilla coelebs*)

Puštík obecný (*Strix aluco*)

Skřivan polní (*Alauda arvensis*)

Stehlík obecný (*Carduelis carduelis*)

Strnad obecný (*Emberiza citrinella*)

Střízlík obecný (*Troglodytes troglodytes*)

Sýkora koňadra (*Parus major*)

Sýkora modřinka (*Parus caeruleus*)

Špaček obecný (*Sturnus vulgaris*)

Zvonek zelený (*Carduelis chloris*)

Savci:

Kuna sp. (*Martes*) sp.

Krtek obecný (*Talpa europaea*)

Prase divoké (*Sus scrofa*)

Srnec evropský (*Capreolus capreolus*)

Zajíc polní (*Lepus europaeus*)

4 – Vysoký násep tratí nad hlavním kolejištěm proti železničnímu skladu

Široké kolejiště pod svahem se suchomilnou vegetací bude s největší pravděpodobností biotopem ještěrky obecné (*Lacerta agilis*).

Plazi:

Ještěrka obecná (*Lacerta agilis*) – §SO

Ptáci:

Bažant obecný (*Phasianus colchicus*)

Brhlík lesní (*Sitta europaea*)
Budníček menší (*Phylloscopus collybita*)
Červenka obecná (*Erithacus rubecula*)
Dlask tlustozobý (*Coccothraustes coccothraustes*)
Drozd zpěvný (*Turdus philomelos*)
Holub domácí (*Columba livia* f. *domestica*)
Holub hřivnáč (*Columba palumbus*)
Jiříčka obecná (*Delichon urbica*)
Káně lesní (*Buteo buteo*)
Konipas bílý (*Motacilla alba*)
Kos černý (*Turdus merula*)
Pěnice hnědokřídla (*Sylvia communis*)
Pěnice slavíková (*Sylvia borin*)
Pěnkava obecná (*Fringilla coelebs*)
Skřivan polní (*Alauda arvensis*)
Stehlík obecný (*Carduelis carduelis*)
Strakapoud velký (*Dendrocopos major*)
Strnad obecný (*Emberiza citrinella*)
Střízlík obecný (*Troglodytes troglodytes*)
Sýkora koňadra (*Parus major*)
Sýkora modřinka (*Parus caeruleus*)
Špaček obecný (*Sturnus vulgaris*)
Zvonek zelený (*Carduelis chloris*)

Savci:

Hraboš polní (*Microtus arvalis*)
Kuna sp. (*Martes*) sp.
Kočka domácí (*Felis silvestris* f. *catus*)
Krtek obecný (*Talpa europaea*)
Prase divoké (*Sus scrofa*)
Srnc evropský (*Capreolus capreolus*)
Veverka obecná (*Sciurus vulgaris*) – §O
Zajíc polní (*Lepus europaeus*)

5 – Mezi rybníčkem a překladištěm kontejnerů

Těleso trati zde vede nad hrází menšího rybníčku. Dle stavu vodního prostředí není tato nádrž aktuálně rybářsky intenzivně využívána, je silně zazemněná, hladina je porostlá porosty okřehku (*Lemna* sp.). Vzhledem k charakteru biotopu je vysoce pravděpodobné, že tato vodní plocha bude v jarním aspektu sloužit jako místo reprodukce zdejších druhů obojživelníků, kteří budou migrovat na lokalitu i přes kolejiště. Další mokřadní biotopy, vhodné pro reprodukci obojživelníků se nacházejí pouhých 100 metrů za touto vodní nádrží. V případě realizace záměru v časně jarním až letním aspektu je nutné na tuto skutečnost brát zřetel při organizaci realizace záměru. Druhové spektrum této dílčí lokality je bohatší díky blízkosti rybníka v bezprostřední blízkosti, nicméně na vlastní území tato skutečnost má vliv zanedbatelný.

Obojživelníci:

Ropucha obecná (*Bufo bufo*) - §O

Plazi:

Užovka obojková (*Natrix natrix*) – §SO

Ptáci:

Budníček menší (*Phylloscopus collybita*)
Budníček větší (*Phylloscopus trochilus*)
Červenka obecná (*Erithacus rubecula*)
Drozd zpěvný (*Turdus philomelos*)
Drozd brávník (*Turdus viscivorus*)
Holub hřivnáč (*Columba palumbus*)
Kos černý (*Turdus merula*)
Pěnkava obecná (*Fringilla coelebs*)
Pěvuška modrá (*Prunella modularis*)
Pěnice černohlavá (*Sylvia atricapilla*)
Pěnice hnědokřídla (*Sylvia communis*)
Stehlík obecný (*Carduelis carduelis*)
Sýkora modřinka (*Parus caeruleus*)
Strakapoud velký (*Dendrocopos major*)
Strnad obecný (*Emberiza citrinella*)
Brhlík lesní (*Sitta europaea*)
Bažant obecný (*Phasianus colchicus*)
Dlask tlustozobý (*Coccothraustes coccothraustes*)
Holub domácí (*Columba livia* f. *domestica*)
Jiříčka obecná (*Delichon urbica*)
Kachna divoká (*Anas platyrhynchos*)
Konipas bílý (*Motacilla alba*)
Pěnice slavíková (*Sylvia borin*)
Skřivan polní (*Alauda arvensis*)
Střízlík obecný (*Troglodytes troglodytes*)
Sýkora koňadra (*Parus major*)
Špaček obecný (*Sturnus vulgaris*)
Zvonek zelený (*Carduelis chloris*)
Lejsek šedý (*Muscicapa striata*) - §O
Mlynařík dlouhoocasý (*Aegithalos caudatus*)
Kukačka obecná (*Cuculus canorus*)
Poštolka obecná (*Falco tinnunculus*)
Rákosník zpěvný (*Acrocephalus palustris*)
Sedmhlásek hajní (*Hippolais icterina*)
Rákosník obecný (*Acrocephalus scirpaceus*)
Sojka obecná (*Garrulus glandarius*)
Vrabc polní (*Passer montanus*)

Savci:

Hraboš polní (*Microtus arvalis*)
Kuna sp. (*Martes*) sp.
Kočka domácí (*Felis silvestris* f. *catus*)
Krték obecný (*Talpa europaea*)
Srnc evropský (*Capreolus capreolus*)
Zajíc polní (*Lepus europaeus*)

6 – Konec posuzovaného úseku proti sídlišti Lhotka

Trat' zde vede v terénním zářezu, osluněné svahy mohou být biotopem ještěrky obecné (*Lacerta agilis*).

Plazi:

Ještěrka obecná (*Lacerta agilis*) – §SO

Ptáci:

Budníček menší (*Phylloscopus collybita*)

Červenka obecná (*Erithacus rubecula*)

Drozd brávník (*Turdus viscivorus*)

Drozd zpěvný (*Turdus philomelos*)

Holub hřivnáč (*Columba palumbus*)

Káně lesní (*Buteo buteo*)

Kos černý (*Turdus merula*)

Pěnice černohlavá (*Sylvia atricapilla*)

Pěnice hnědokřídla (*Sylvia communis*)

Pěnkava obecná (*Fringilla coelebs*)

Poštolka obecná (*Falco tinnunculus*)

Puštík obecný (*Strix aluco*)

Skřivan polní (*Alauda arvensis*)

Sojka obecná (*Garrulus glandarius*)

Stehlík obecný (*Carduelis carduelis*)

Straka obecná (*Pica pica*)

Strnad obecný (*Emberiza citrinella*)

Střízlík obecný (*Troglodytes troglodytes*)

Sýkora koňadra (*Parus major*)

Sýkora modřinka (*Parus caeruleus*)

Špaček obecný (*Sturnus vulgaris*)

Vrabec polní (*Passer montanus*)

Zvonek zelený (*Carduelis chloris*)

Zvonohlík zahradní (*Serinus serinus*)

Savci:

Hraboš polní (*Microtus arvalis*)

Kuna sp. (*Martes*) sp.

Kočka domácí (*Felis silvestris* f. *catus*)

Prase divoké (*Sus scrofa*)

Srnec evropský (*Capreolus capreolus*)

Zajíc polní (*Lepus europaeus*)

7 – Plocha před nádražím v České Třebové, ul. Jiráskova

Na této lokalitě, která je již v urbánním prostředí, je předpoklad pouze synantropních druhů živočichů, což však nevylučuje výskyt ještěrky obecné na osluněných svazích kolem trati.

Plazi:

Ještěrka obecná (*Lacerta agilis*) – §SO

Ptáci:

Budníček menší (*Phylloscopus collybita*)
Červenka obecná (*Erithacus rubecula*)
Drozd zpěvný (*Turdus philomelos*)
Holub domácí (*Columba livia* f. *domestica*)
Holub hřivnác (*Columba palumbus*)
Hrdlička zahradní (*Streptopelia decaocto*)
Jiříčka obecná (*Delichon urbica*)
Kos černý (*Turdus merula*)
Pěnice černohlavá (*Sylvia atricapilla*)
Pěnice hnědokřídlá (*Sylvia communis*)
Pěnkava obecná (*Fringilla coelebs*)
Poštolka obecná (*Falco tinnunculus*)
Rehek domácí (*Phoenicurus ochruros*)
Skřivan polní (*Alauda arvensis*)
Stehlík obecný (*Carduelis carduelis*)
Straka obecná (*Pica pica*)
Strnad obecný (*Emberiza citrinella*)
Střízlík obecný (*Troglodytes troglodytes*)
Sýkora koňadra (*Parus major*)
Sýkora modřinka (*Parus caeruleus*)
Špaček obecný (*Sturnus vulgaris*)
Vrabec domácí (*Passer domesticus*)
Vrabec polní (*Passer montanus*)
Zvonek zelený (*Carduelis chloris*)
Zvonohlík zahradní (*Serinus serinus*)

Savci:

Kuna sp. (*Martes*) sp.
Kočka domácí (*Felis silvestris* f. *catus*)

Zjištěné zvláště chráněné druhy

Během průzkumu drážního tělesa a jeho bezprostředního okolí bylo zjištěno následujících 6 zvláště chráněných druhů (ZCHD) obratlovců, chráněných dle zákona č. 114/1992 Sb. a vyhlášky č. 395/1992 Sb., v platných zněních. Z toho počtu byly 2 druhy v kategorii silně ohrožený (§SO) a 4 druhy v kategorii ohrožený (§O).

Zjištěné taxony z kategorie silně ohrožených druhů:

Ještěrka obecná (*Lacerta agilis*)
Slepýš křehký (*Anguis fragilis*)

Zjištěné taxony z kategorie ohrožených druhů:

Ropucha obecná (*Bufo bufo*)
Užovka obojková (*Natrix natrix*)
Lejsek šedý (*Muscicapa striata*)
Veverka obecná (*Sciurus vulgaris*)

Závěr

Ze zjištěných zvláště chráněných, obecně chráněných či ochranně významných druhů žádný nevyužívá, coby typický, pravidelně obývaný biotop, svršek drážního tělesa. Z tohoto důvodu zdejší populace žádného z těchto druhů nebude záměrem, respektive úpravami drážního svršku, škodlivě zasažena ve svém přirozeném vývoji, narušení rozmnožovacích schopností druhu, či zničení ekosystému, jehož jsou součástí (viz ust. §5 odst. 1 a §50 odst. 2, zák. 114/1992 Sb., v platném znění).

Z hlediska vztahu k vlastnímu drážnímu tělesu je možné konstatovat, že všechny prokázané zvláště chráněné druhy jsou svojí biologii vázány na lesní, či vodní biotopy, případně nízká travobylinná společenstva, a jako takové nemají přímý vztah k prostředí soustavně hutněného šterkového drážního svršku.

Avifauna vázaná na vlastní zájmové území je relativně chudá, pokud budeme zvažovat druhy s hnízdní, či potravní vazbou na vlastní drážní těleso a svahy terénních zářezů, resp. náspů. Význam těchto biotopů v krajině díky specifickým požadavkům neustále stoupá, a to nejenom pro ptáky, v souvislosti se sukcesními procesy v okolní krajině na plochách stepního a lesostepního charakteru. Cyklické narušování těchto biotopů při údržbě a rekonstrukci drážního tělesa je pak zásadním managementovým opatřením ve smyslu potřeb ochrany přírody. Z hlediska směřování zahájení realizace záměru je nutné mít na paměti krom zvláštní ochrany také obecnou ochranu ptáků, vyplývající ze zákona č. 114/1992 Sb. v platném znění (viz §5a), což znamená přednostní směřování případného kácení dřevin a zahájení terénních prací (např. skrývek) do mimohnízdního období ptactva (září - březen).

Fotodokumentace

*Pohled na lokalitu č. 1, na osluněných okrajích trati je předpoklad výskytu ještěrky obecné (*Lacerta agilis*) a slepýše křehkého (*Anguis fragilis*)*

Pohled na lokalitu č. 1 ve směru do otevřené krajiny

Pohled na lokalitu č. 2

Pohled na lokalitu č. 2. Náletová dřevinná vegetace je až v blízkosti drážního tělesa.

Severozápadním směrem leží nad lokalitou č.2 skládka komunálního odpadu

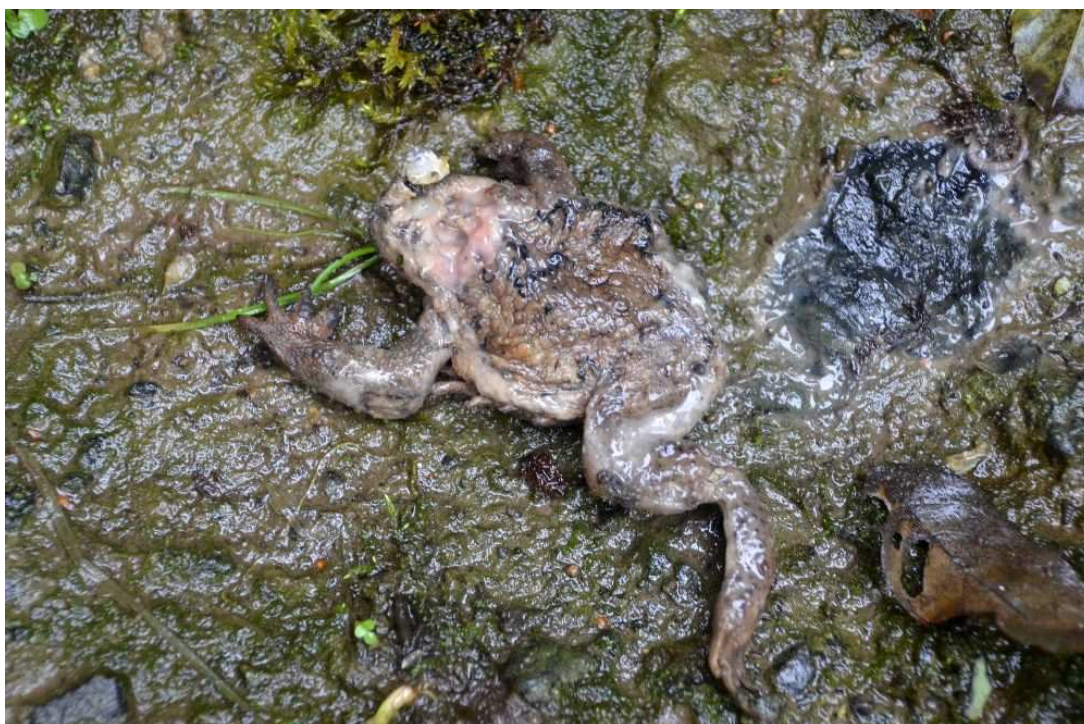
Východně lemuje lokalitu č.2 listnatý lesní porost místy se starými doupnými stromy

Pohled na propustek pod železniční tratí s korytem Zádolského potoka (lokalita2)

Pohled na propustek pod železniční tratí s korytem Zádolského potoka. Propustek není opatřen pochozími bermami.

Uhynulý exemplář ropuchy obecné (Bufo bufo) pod propustkem pod tratí

Pohled na lokalitu č.3

Pohled na lokalitu č.4

Pohled na lokalitu č. 4. Seřazovací kolejiště v terénním zázřezu.

Lokalita č.5, trať zde vede nad hrází malého rybníčka, který je zde po pravé straně

Lokalita č.5. pohled na rybníček pod tratí

Lokalita č.5, charakter části břehových porostů

Pohled na lokalitu č. 6

Lokalita č.7.

3.2.3. Migrační průzkum

Metodika

V rámci této práce byly v podzimním aspektu roku 2016 sledovány kvalitativní parametry fauny obratlovců. Paralelně byly sledovány migrační vazby terestrických obratlovců v řešeném území, tedy vymezeném železničním uzlem Česká Třebová, a to jednak přímým pozorováním a jednak prostřednictvím pobytových značek.

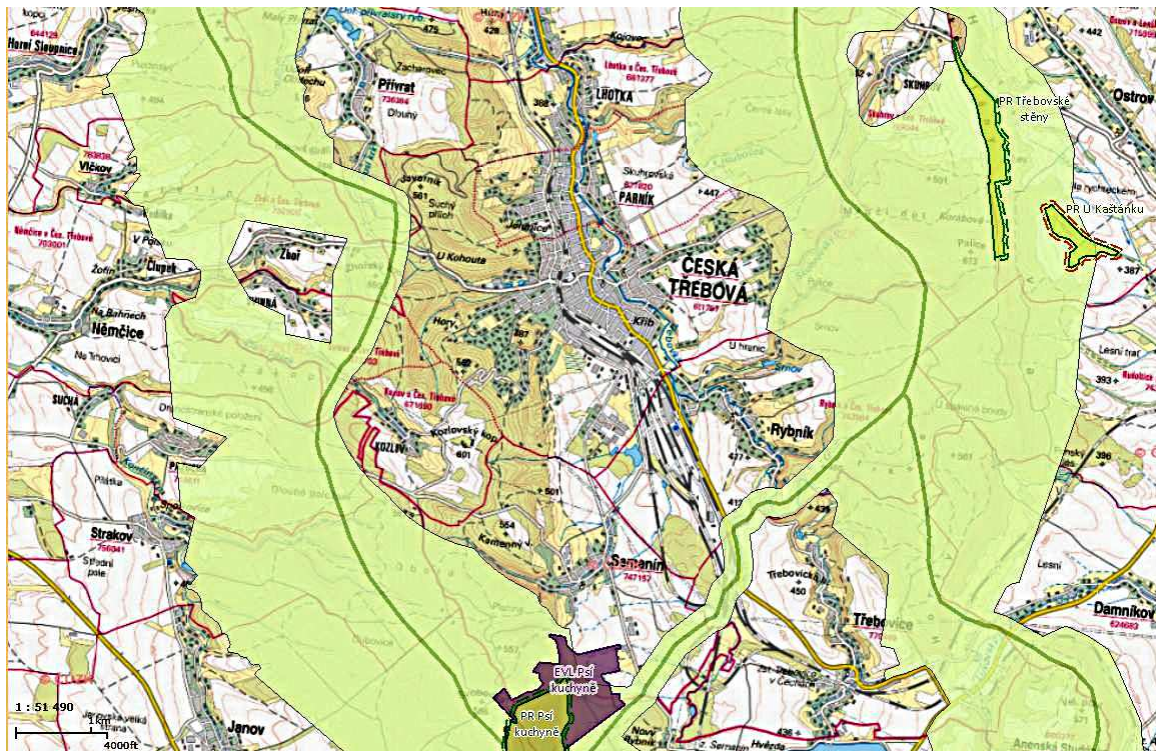
Zájmové území se nachází ve Svitavské pahorkatině, v levobřežní údolní nivě říčky Třebovky. Území v zásadě kopíruje směr údolní nivy z jihovýchodu na severozápad. Území je zhruba vymezeno obcí Třebovice a sídlištěm Lhotka, v centrální části se nachází intravilán města Česká Třebová.

Liniové stavby, zejména v úsecích, kdy významně vystupují nad okolní terén (železniční násep) nebo jsou naopak do okolního terénu zanořeny (traťový zářez) představují migrační překážku. Součástí traťového tělesa jsou však různé propustky, mostky a mosty, do kterých se mohou koncentrovat migrační aktivity živočichů. Úpravy a údržba těchto objektů může ovlivnit migrační prostupnost železniční trati, většinou ovšem pouze pro drobné obratlovce a bezobratlé.

Migrační prostupnost trati je zásadním způsobem ovlivněna konfigurací terénu, kterým tento segment prochází i typovým využitím drážních staveb. Z hlediska migračního obecně jsou nejméně využívané trubní propustky, u nichž je vytvoření pochozích berm možné pouze splaveninami, které však omezují světlost propustky a tím i jeho migrační atraktivitu. Dalším obecným rysem je, že přítomnost pochozích berm (nejlépe oboustranně) významným způsobem zvyšuje migrační atraktivitu těchto staveb. Je možné též konstatovat, že trubní propustky pod tratí jsou obecně pro migraci obratlovců nevhodné, vzhledem ke své světlosti a délce. Jejich zprůchodnění by však bylo technicky, organizačně i ekonomicky neadekvátní. Oproti tomu prakticky všechny mostní konstrukce mají parametry umožňující migraci malých a středních obratlovců a ve většině případů i migraci velkých obratlovců.

Výsledky migračního průzkumu

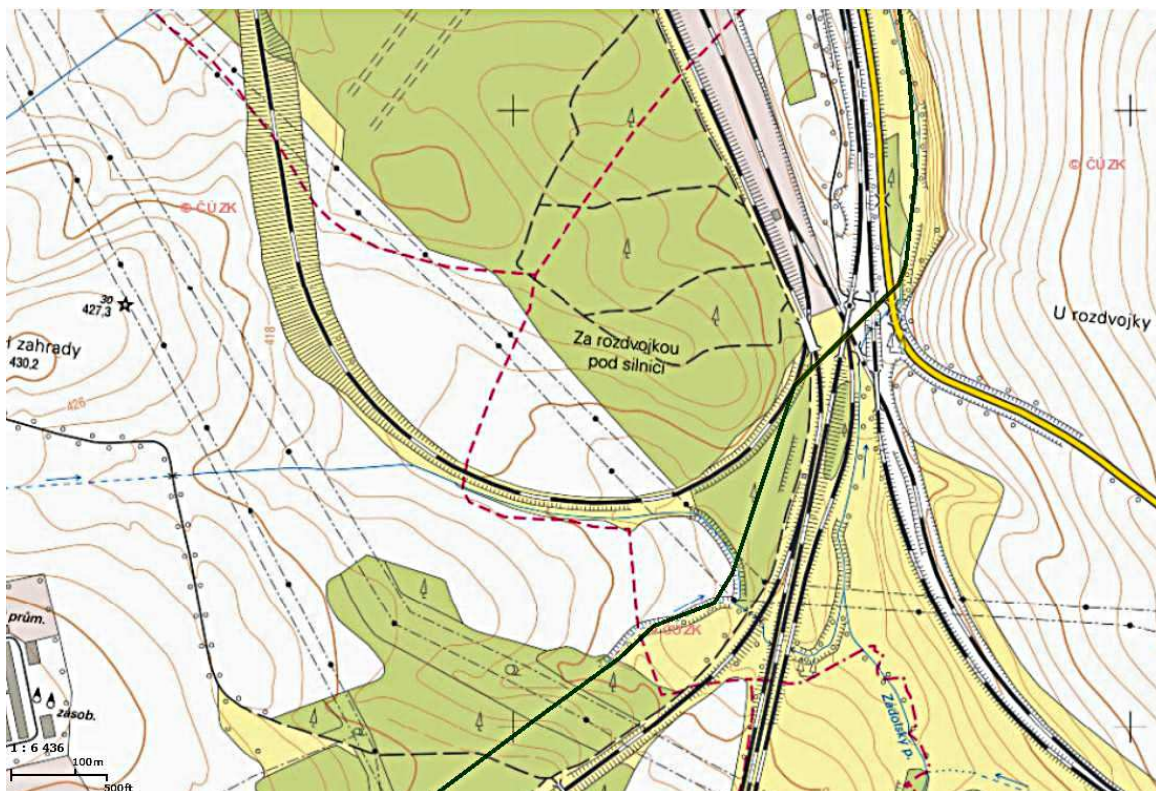
Řešené území bylo sledováno v celém rozsahu, nicméně výrazně větší důraz byl kladen jižní části řešeného území. Bylo tomu tak z toho důvodu, že severní část prochází intravilánem města Česká Třebová, navíc v hlubokém terénním zářezu, což je situace, která migraci velkých obratlovců prakticky inhibuje.

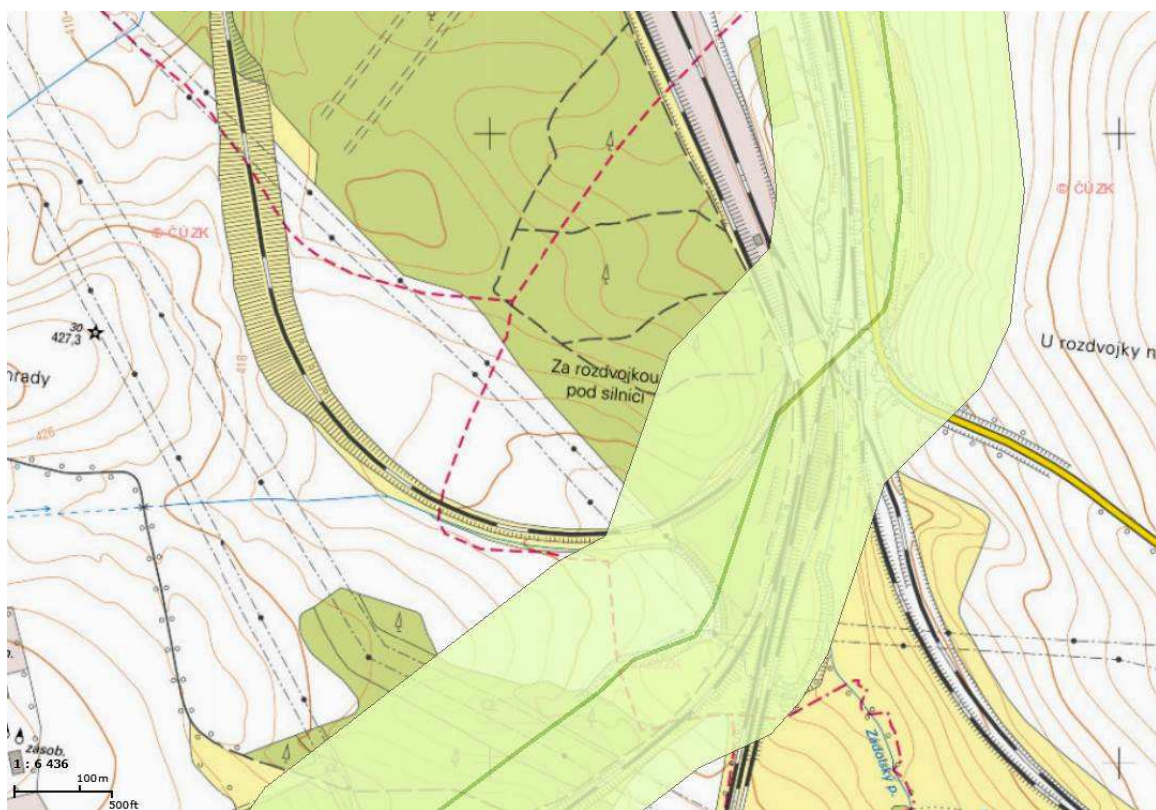
Situace širších vztahů. V severojižním směru dva paralelní dálkové migrační koridory, propojené v jižní části v oblasti průchodu Zádolského potoka zájmovým územím úzkým migračním koridorem (vyznačen světle zeleně).

V jižní části zájmového území nebyly identifikovány žádné migrační trasy, které by je křížily ve východo-západním směru. Je to dáno především charakterem seřadovacího nádraží v terénním zářezu, které je z migračního hlediska naprosto nekomfortní. Jedinou výjimkou v jižní části, o které je možno v souvislosti s migrací hovořit, je průchod Zádolského potoka zájmovým územím.

Propojka migračních koridorů, zaznamenaná v mapových podkladech AOPK ČR, spojující říčku Třebovku s Přírodní rezervací a Evropsky významnou lokalitou Psí kuchyně, má aktuálně významně omezenou průchodnost, hraničící místy s vytvářením migračních bariér. Pro velké savce je tento koridor vzhledem ke konfiguraci terénu a charakteru drážních těles, přes které Zádolský potok prochází, značně nekomfortní. Obdobně tomu je u středních a malých obratlovců z důvodu absence pochozích berm pod mostními konstrukcemi, jejichž absence významně zmenšuje migrační průchodnost tímto územím. Chybějící bermy však nejsou jediný zhoršující parametr, působící proti migrační prostupnosti území. Zádolský potok je regulován do lichoběžníkového profilu a na exponovaných místech, je zpevněn záhozem z lomového kamene.

Situace křížení drážních těles se Zádolským potokem v místech propojky migračních koridorů.

Průběh propojky migračních koridorů (světle zeleně), procházející podél Zádolského potoka.

Průchod Zádolského potoka pod tratí. Je vidět absenci pochozích berm a zához lomovým kamenem až ke křídům mostu.

Totéž místo na Zádolském potoce z jiného pohledu.

Závěr

Migrační prostupnost území je zásadním způsobem ovlivněna konfigurací a charakterem terénu nejen v bezprostředním okolí řešeného segmentu trati, ale také v širším kontextu území a antropogenním tlakem, který je na něj vyvíjen. V severní a střední části zájmového území je tak migrace inhibována intravilánem České Třebové, resp. seřadovacím nádražím.

Pouze v jižní části zájmového území je reálné řešit migrační parametry území podél toku Zádolského potoka. Migrační prostupnost je však významným způsobem snížena absencí pochozích berm. Náprava tohoto stavu, tedy instalace pochozích berm by však měla minimální pozitivní dopad, a to z toho důvodu, že migrační zprůchodnění tohoto spojovacího koridoru by si vyžádalo mnohem větší investice do úprav krajiny, než v jednotlivých dílčích segmentech drážních těles.

Pokud tedy státní správa na úseku ochrany přírody nepřikročí k iniciaci zlepšení migrační prostupnosti krajiny podél toku Zádolského potoka v širším měřítku jako společného projektu zúčastněných subjektů, bylo by zlepšování migrační prostupnosti zdejších dopravních staveb pouze pod drážním tělesem v zásadě mrháním časem, energií a finančními prostředky.

4. CHARAKTERISTIKA ZAMÝŠLENÉHO ZÁSAHU

Záměr je posuzován na základě předložené dokumentace, tj. studie proveditelnosti. Minimální rozsah řešení studie proveditelnosti Průjezd železničním uzlem Česká Třebová pro účely návrhu variant technického řešení je definován těmito hranicemi:

- Z jihu v km 240,594 železniční trati Brno – Česká Třebová je ohraničena realizovanou stavbou „Optimalizace traťového úseku Skalice nad Svitavou – Česká Třebová“ s tím, že v některých variantách jsou navrhovány i zásahy do odbočky Zádulka pro zlepšení jejich rychlostních parametrů.
- Ze západu v km 249,108 trati Česká Třebová – Praha ohraničena realizovanou stavbou „Modernizace trati Ústí nad Orlicí – Česká Třebová“.
- Z východu v km 4,457 železniční trati Česká Třebová – Olomouc je ohraničena realizovanou stavbou „Optimalizace trati Krasíkov – Česká Třebová“ s tím, že v jednotlivých variantách jsou navrhovány i zásahy do železniční stanice Třebovice v Čechách pro zlepšení jejich technologických parametrů a dosažení souladu s Technickými specifikacemi interoperability.

Přehledná situace

4.1. Současný stav

Do železničního uzlu Česká Třebová jsou zaústěny hlavní tratě ze tří směrů: od Prahy (trať 010: Praha – Kolín – Česká Třebová), od Brna (trať 260: Č. Třebová – Brno) a od Olomouce/Ostravy (trať 270: Česká Třebová – Přerov – Bohumín). Tyto tratě byly v posledních dvaceti letech výrazně rekonstruovány v rámci tzv. koridorových staveb. Tyto stavby byly ukončeny na hranici uzlu Česká Třebová, v návazných úsecích však vedly ke zkrácení jízdních dob, zvýšení kapacity a zlepšení cestovního komfortu, což konkurenceschopnost železnice posílilo. Rostoucí přepravní proudy v dálkové dopravě, stejně jako zvyšující se nabídka počtu dálkových vlaků (i soukromých dopravců), jsou toho dokladem. Mezi nejvýznamnější stavební počiny v navazujících úsecích patří novostavba Třebovického tunelu na přeložce trati nebo výstavba estakády u Dlouhé Třebové.

Kromě koridorových tratí jsou do železničního uzlu Česká Třebová zaústěny i dvě regionální jednokolejné neelektrizované tratě: trať č. 017 (dříve 262) do Moravské Třebové, která z trati č. 270 odbočuje v železniční stanici Třebovice v Čechách a trať č. 019 (dříve 272), která z trati č. 270 odbočuje v železniční stanici Rudoltice v Čechách.

Železniční doprava byla do České Třebové zavedena v roce 1845 po zahájení provozu na olomoucko-pražské státní dráze. Význam České Třebové jako uzlu vzrostl v roce 1856 po dokončení trati od Brna. Neustále narůstající požadavky na železniční provoz vyvolaly řadu přestaveb uzlu, z nichž nejvýznamnějšími milníky jsou :

- 1922-1924 demolice a výstavba nové výpravní budovy, rozšíření kolejiště
- 1936 zřízení samostatného seřadovacího nádraží
- 1956-1962 přestavba seřadovacího nádraží, výstavba vjezdové, směrové a odjezdové skupiny
- 2012 výstavba kontejnerového překladiště firmy METRANS

Železniční uzel Česká Třebová je možné z hlediska převládající funkce jednotlivých částí kolejiště rozdělit na:

- Kolejiště užívané převážně osobní dopravou tranzitní a končící, které je tvořeno osobním nádražím a zaústěnými traťovými koleji od Olomouce, Brna a Prahy.
- Kolejiště užívané nákladní dopravou tranzitní a končící, které je tvořeno vjezdovou, směrovou a odjezdovou skupinou.

Zatímco přechod vlaků osobní dopravy ze směrů Olomouc/Brno – Praha je tvořena úrovnovým křížením v prostoru osobního nádraží, pro nákladní dopravu jsou vytvořeny rozsáhlé mimoúrovňové rozplety umožňující směrové zaústění nákladních kolejí do navazujících tratí. Skutečností ovšem zůstává, že koncepce uzlu v oblasti nákladní dopravy byla vytvořena především pro dosažení maximální kapacity seřadovacího nádraží. Pro tranzit nákladních vlaků, zvláště ve směru Olomouc/Brno – Praha neposkytuje stávající uspořádání dostatečnou kapacitu ani rychlost. Dosavadní praxe, kdy všechny nákladní vlaky musely v železniční stanici Česká Třebová (která je stanicí dispoziční) zastavovat z důvodu zpravení, znamená výraznou časovou ztrátu při průjezdu uzlem. V současné době se začíná výrazněji projevovat potřeba jiných než majoritního nákladního dopravce, která stanicí projíždí a v případě volné kapacity využívá průjezdu přes osobní nádraží.

Z hlediska současného technického a morálního stavu infrastruktury můžeme konstatovat, že z hlediska opotřebení je v nejhorším stavu trakční vedení a napájení stanice. Trakční vedení je v provozu stále původní z doby elektrizace stanice v 50-tých letech minulého století, včetně trakční měnirny. Zabezpečovací zařízení sestává z různých typů, některá traťová zabezpečovací zařízení jsou v současné době rekonstruována. Z hlediska železničního svršku a spodku jsou postupnými opravami udržovány v provozu svrškové konstrukce stáří až 40 let a to i v hlavních kolejích. Ze tří ostrovních nástupišť byla v uplynulých letech dvě rekonstruována na výšku 550mm nad temenem kolejnice, avšak prostorovým uspořádáním nevyhovuje zcela pro bezbariérový přístup. Umělé stavby jsou opravami a údržbou udržovány v provozovatelném stavu, avšak jejich stav se postupně zhoršuje. Celkový technický stav zařízení spěje k tomu, že v nejbližších letech budou muset být masivně vkládány finanční prostředky pro udržení provozuschopného stavu.

4.2. Navrhovaný stav

V rámci předložené studie proveditelnosti se navržené varianty technického řešení varianty liší především rozsahem úprav kolejíště. Některé funkční celky jsou spolu technologicky svázány (trakce, zabezpečovací zařízení) a musí být rekonstruovány vcelku (např. osobní nádraží a odjezdová skupina). Návrh výsledných pěti variant je následující :

Varianta minimální (MIN)

Spočívá v rekonstrukci průjezdu koridoru ve stopě užívané převážně osobními vlaky, plus nutné vyvolané investice v ucelených technologických celcích, plus rekonstrukce elektrického napájení stanice v nutném rozsahu. Pro tranzit nákladních vlaků jsou navrženy předjízdne koleje v osobním nádraží (lichá skupina) nebo v záhlavní os.nádraží (sudá skupina).

Varianta minimální + nová zastávka (MIN+ZAST)

Spočívá v úpravách dle varianty MIN, plus zřízení nové zastávky mezi osobním nádražím a odbočkou Parník

Varianta střední (MID)

Spočívá v úpravách dle varianty MIN+ZAST, plus zlepšení kapacity průjezdu pro tranzitní nákladní vlaky (rekonstrukce stopy Třebovice v Čechách/odbočka Zádulka – vjezdové nádraží – severní spojovací kolej – odjezdová skupina – Parník a Parník – odjezdová skupina

Varianta střední + mimoúrovň (MID+over)

Spočívá v úpravách dle varianty MID s tím, že zaústění trati od Brna je navrženo mimoúrovňově a kolejíště osobního nádraží je ve směrovém uspořádání.

Varianta maximální (MAX)

Spočívá v úpravách dle varianty MID plus rekonstrukce stopy Odjezdové nádraží – Odbočka Les – Odbočka Zádulka/železniční stanice Třebovice v Č. včetně plus rekonstrukce Vjezdové skupiny.

Pro potřeby zadání předkládané Dokumentace a navazující přípravné dokumentace byl vydán Správou železniční dopravní cesty, s.o. schvalovací protokol, který v souladu s posuzovacím protokolem SŽDC a dopisem Ministerstva dopravy vybírá **variantu střední (MID)** – tato varianta je předmětem předloženého hodnocení vlivů záměru dle § 67 zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

4.3. Dotčené zájmy ochrany přírody

Z hlediska zákonem chráněných zájmů ochrany přírody může být zamýšlený záměr posuzován jako potenciální zásah do:

- významných krajinných prvků a ÚSES
- biotopů a populací obecně chráněných druhů rostlin a živočichů
- dřevin rostoucích mimo les
- biotopů a populací zvláště chráněných druhů rostlin živočichů

4.4. Předpokládané přímé vlivy na biocenózy

4.4.1. Vliv na významné krajinné prvky a ÚSES

Významné krajinné prvky jsou chráněny před poškozováním a ničením. Využívají se pouze tak, aby nebyla narušena jejich obnova a nedošlo k ohrožení nebo oslabení jejich stabilizační funkce. K zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, si musí ten, kdo takové zásahy zamýšlí, opatřit závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. Mezi takové zásahy patří zejména umísťování staveb, pozemkové úpravy, změny kultur pozemků, odvodňování pozemků, úpravy vodních toků a nádrží a těžba nerostů. (§ 4, odst. 2, zák. č. 114/1992 Sb.)

Stávající trat' v hodnoceném úseku prochází nebo přiléhá k těmto významným prvkům (VKP) ze zákona:

- vodní toky
- údolní nivy
- lesy

Ve všech případech se jedná o ustálený stav trvající desítky let, resp. půldruhého století, na který se rostlinné a živočišné složky bioty plně adaptovaly. Vlastní stavební práce při revitalizaci trati budou mít rušivý účinek na rostliny (prašnost) i živočichy (hluk, vibrace, pohyb osob a techniky), tento rušivý vliv se však nebude významně lišit od běžného železničního provozu, bude dočasný a jeho následky plně reversibilní. Důležitá je také skutečnost, že práce budou probíhat převážně na drážním tělese a okolní pozemky, které jsou součástí uvedených VKP, nebudou realizací záměru dotčeny. Ekologicko stabilizační funkce VKP nebude ohrožena a oslabena.

Obdobně jako v případě VKP železniční trať zasahuje nebo těsně sousedí s některými skladebnými prvky územního systému ekologické stability (ÚSES) – biokoridory a biocentry, který však byl vymezen při respektování existence drážního tělesa, jeho provozu a vlivů. Konkrétně se jedná o nadregionální biokoridor (NRBK 40), který se z východu přimyká k trati v posuzovaném úseku.

Modernizace železničního uzlu nezmění plošný rozsah a intenzitu vlivů drážního tělesa na ÚSES. Rušivé účinky stavebních prací budou dočasné a jejich následky – také díky charakteru a rozsahu okolních biotopů - plně reversibilní.

4.4.2. Vliv na biotopy a populace obecně chráněných druhů rostlin a živočichů

Všechny druhy rostlin a živočichů jsou chráněny před zničením, poškozováním, sběrem či odchytom, který vede nebo by mohl vést k ohrožení těchto druhů na bytí nebo k jejich degeneraci, k narušení rozmnožovacích schopností druhů, zániku populace druhů nebo zničení ekosystému, jehož jsou součástí (§ 5, odst. 1, zák. č. 114/1992 Sb.).

Jak již bylo uvedeno výše, modernizace a provoz na modernizované trati a v železničním uzlu nezmění dochovaný stav krajiny a okolních biotopů. Rušivé vlivy při stavebních pracích budou lokálně omezené a dočasné. Pokud některé druhy živočichů rušený prostor opustí, po skončení prací jej budou v krátké době rekolonizovat.

Důležitou součástí obecné ochrany přírody je ochrana volně žijících ptáků (viz § 5a, zák. č. 114/1992 Sb.). S ohledem na předpokládané vlivy při výstavbě lze negativní vliv záměru na avifaunu omezit vhodným harmonogramem prací. Nebudou tak ovlivněny existující potravní zdroje ptáků a pokud kácení dřevin proběhne v mimovegetačním období, nebude ovlivněna ani možnost hnízdění.

Přestože je železniční trať včetně železničního uzlu po desítky let integrální součástí krajiny a biota se na její existenci a provoz na ní adaptovala, vytváří traťové těleso migrační překážku v příčném směru (naopak v podélném směru se může stát osou migrace a šíření některých organismů – např. neofytů). V této souvislosti je důležitá prostupnost všech mostů, mostků a propustků, které v migraci živočichů mohou hrát různě významnou roli. Při terénních průzkumech bylo zjištěno, že některé propustky jsou migračně (ale např. i vodohospodářsky) nefunkční. Revitalizace trati je příležitostí k odstranění těchto nedostatků, což se zejména u mostů a mostků může projevit zlepšením jejich migrační prostupnosti. Při rekonstrukci propustků je třeba upřednostňovat rámové konstrukce před trubními.

Pozn.: Propustky s ohledem na svůj malý průměr, velkou délku a absenci světla však mají zanedbatelný migrační význam.

Realizací záměru a jeho provozem **nedojde k ohrožení obecně chráněných druhů** rostlin a živočichů na bytí nebo k jejich degeneraci, k narušení rozmnožovacích schopností druhů, zániku populace druhů nebo zničení ekosystému, jehož jsou součástí.

4.4.3. Vliv na dřeviny rostoucí mimo les

Dřeviny jsou chráněny před poškozováním a ničením, pokud se na ně nevztahuje ochrana přísnější nebo ochrana podle zvláštních předpisů (§7, odst. 1, zák. č. 114/1992 Sb.).

Ke kácení dřevin je nezbytné povolení orgánu ochrany přírody, není-li dále stanoveno jinak. Povolení lze vydat ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin (§8, odst. 1, zák. č. 114/1992 Sb.).

Realizace záměru si vyžádá kácení náletových dřevin na drážním tělese, případně na některých zařízeních stavenišť, jejichž lokalizace v současné fázi přípravy záměru není dosud známa. Jedná se převážně o spontánní nálet, často druhů s invazním charakterem (jasan, osika, javor apod.). Povinnou činností provozovatele železnice je nálet z drážního tělesa periodicky odstraňován, stejně jako dřeviny v blízkosti trati, které by mohly narušit provozuschopnost a bezpečnost provozu na trati. Ekologický a estetický význam těchto dřevin není významný a z hlediska ekologických a estetických funkcí jsou nahraditelné vhodnými náhradními výsadbami. Cyklické kácení jako údržba svahů drážního tělesa navíc přispívá k jejich udržení ve stadiu blokové sukcese v charakteru rozvolněného lesostepního až stepního, což znamená, že tyto biotopy jsou pro řadu organismů, včetně druhů zvláště chráněných (ještěrka, čmelák) významným náhradním prostředím, suplujícím citelný úbytek odpovídajících habitatů ve volné krajině.

4.4.4. Vliv na biotopy a populace zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

Zvláště chránění živočichové jsou chráněni ve všech svých vývojových stádiích. Chráněna jsou jimi užívaná přirozená i umělá sídla a jejich biotop. Vybrané živočichy, kteří jsou chráněni i uhynulí, stanoví ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem. Je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrctvat. Není dovoleno sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stadia nebo jimi užívaná sídla. (§ 50, odst. 1a 2, zák. č. 114/1992 Sb.)

Přírodovědný průzkum prokázal výskyt 10 zvláště chráněných druhů živočichů, z toho 5 druhů bezobratlých, 1 druh obojživelníků, 2 druhy plazů, 1 druh ptáků a 1 druh savců. Kromě toho lze důvodně předpokládat výskyt dalšího druhu bezobratlých i obratlovců, zejména obojživelníků a ptáků. Výskyt zvláště chráněných druhů rostlin zjištěn nebyl a s ohledem na charakter potenciálně dotčených biotopů jej nelze ani předpokládat.

Bezobratlí

Přírodovědný průzkum prokázal výskyt těchto zvláště chráněných druhů bezobratlých:

čmelák – (*Bombus* sp., §O)

mravenci – (*Formica* sp. - *F. fusca*, *F. pratensis* §O)

střevlík - (*Carabus scheidleri* §O)

zdobenec skvrnitý (*Trichius fasciatus* §O)
zlatohlávek tmavý (*Oxythyrea funesta* §O)

Realizace záměru postihne ve všech případech relativně malé plochy, na kterých se výše uvedené zvláště chráněné druhy vyskytují. Ve všech případech však dotčené plochy přímo navazují na okolní biotopy s totožnými nebo velmi podobnými habitaty, kde je těžiště výskytu těchto druhů a kam se rušené druhy hmyzu mohou přemístit a po ukončení prací opět rekolonizovat dotčené plochy. Disturbancí ploch v okolí rekonstruovaných úseků kolejí či zařízení staveníště dojde k mozaikovité disturbanci vegetačního krytu a následná sukcese rostlinných společenstev nabídne nové biotopové příležitosti, což se může projevit růstem druhové diverzity hmyzu. V žádném případě nelze předpokládat, že by realizace záměru měla ohrožující či dokonce likvidační vliv na entomofaunu, včetně druhů zvláště chráněných.

Obojživelníci

Přírodovědný průzkum prokázal výskyt jednoho zvláště chráněného druhu obojživelníků - ropuchy obecná (*Bufo bufo*, §O) .

V bezprostřední blízkosti drážního tělesa v severní části zájmového území nebyly zjištěny reprodukční biotopy obojživelníků, ba ani biotopy potenciálně vhodné k jejich reprodukci. Odlišná situace je v jižní části řešeného území, v mokřadních biotopech údolní nivy Zádolského potoka a ve střední části hodnoceného území u rybníka pod kontejnerovým překladištěm. Přestože byl prokázán pouze jeden druh obojživelníka (ropucha obecná), je důvodné se podle charakteru biotopů domnívat, že časnější zahájení průzkumů v předjaří by přispělo ke zjištění vyššího druhového spektra obojživelníků, kteří jsou s výjimkou skokana hnědého (*Rana temporaria*) všichni zvláště chráněni. Při realizaci záměru je nezbytné zajistit účinnou ochranu obojživelníků, zejména ochranou míst jejich reprodukce (mokřady) a reprodukčních migračních tras.

Realizace záměru při dodržení výše uvedených podmínek tak nebude představovat škodlivý zásah do biotopu a přirozeného vývoje těchto zvláště chráněných druhů obojživelníků.

Plazi

Přírodovědný průzkum prokázal výskyt tří druhů zvláště chráněných druhů plazů:

ještěrka obecná (*Lacerta agilis*, §SO)
slepýš křehký (*Anguis fragilis*, §SO)
užovka obojková (*Natrix natrix*, §SO)

Biotopový vztah plazů je obdobný jako u obojživelníků, jejich výskyt přímo na drážním tělese je náhodný a poměrně vzácný. Zjištěné druhy plazů byly prokázány na základě nálezů jednotlivých jedinců v bezprostředním okolí drážního tělesa, případně na jeho svazích a jejich výskyt v blízkosti drážního svršku je dán z pohledu jejich biologie působením sukcesních procesů v okolní krajině, které mění jimi původně osídlované biotopy v okolí drážního tělesa. Je tedy možné konstatovat, že případné pomístní zásahy do nižších partií svahu drážního tělesa a jeho bezprostředního okolí (plochy určené ke zřízení staveníště) budou z hlediska ekologického pozitivním vlivem, neboť dojde k narušení vegetačního krytu (dřevinného porostu, či drnové vrstvy). Tato skutečnost je významná především z hlediska

botanického, entomologického a pro přítomné druhy plazů, kterým rozšíří škálu vhodných drobných mikrohabitátů v krajině. Z hlediska obou zjištěných druhů plazů je zásadní zahájení terénních prací (skrývek) v období srpen až říjen, tedy po ukončení reprodukčního období, ale před jejich zimováním.

V blízkosti vodních ploch a mokřadů (průchod Zádolského potoka pod tratí, rybník pod kontejnerovým překladištěm) lze předpokládat, resp. u rybníka byl potvrzen, výskyt dalšího druhu plaza - užovky obojkové (*Natrix natrix*, §SO). Kolize vlivů záměru s populací tohoto druhu či jeho biotopem je velmi nepravděpodobná

Ptáci

Přírodovědný průzkum prokázal výskyt pouze jednoho zvláště chráněného druhu ptáků a to lejska šedého (*Muscicapa striata*, §O). Lze však předpokládat, že zejména v hnízdní sezóně je ornitofauna druhově pestřejší, včetně druhů zvláště chráněných. Ptáci však nemají přímou biotopovou vazbu na vlastní areál železničního uzlu (kolejiště a železniční infrastrukturu), osídlují okolní biotopy a v železniční prostoru je možno je pozorovat pouze při přeletech nebo náhodně při sběru potravy.

Průběhem prací při realizaci záměru mohou být tyto druhy v různé míře rušeny (hlukem, pohybem lidí a techniky), tyto rušivé vlivy se však svým charakterem a intenzitou nebudou významně lišit o současného intenzivního železničního provozu. Navíc jsou v okolí dostatečná refugia, kam se mohou rušení jedinci uchýlit a po skončení prací území opět rekolonizovat. Lze konstatovat, že realizace záměru nebude mít likvidační vliv na žádný ptačí druh a jeho biotop.

Savci

Přírodovědný průzkum prokázal výskyt jednoho zvláště chráněného druhu savců a to veverky obecné (*Sciurus vulgaris*, §SO). Veverka je druh svou biologií vázaný na vzrostlou dřevinou (stromovou) vegetaci a k ploše záměru nemá přímou vazbu a nebude jí nijak dotčena.

Závěrem je třeba konstatovat, že rozhodnutí o nutnosti udělení výjimek z ochranných podmínek ZCHD dle zákona č. 114/1992 Sb. v platném znění, pro realizaci záměru je věcí správní úvahy místně příslušného orgánu ochrany přírody. Realizace záměru bude mít reverzibilní rušivý účinek na zvláště chráněné druhy živočichů, který odezní po skončení stavebních prací a rušený prostor bude opět osídlen těmito druhy. Modernizaci významného železničního uzlu však lze považovat za veřejný zájem, který s ohledem na stav biotopů a populací zjištěných zvláště chráněných druhů živočichů v dotčeném území převažuje nad zájmem ochrany přírody.

4.5. Předpokládané nepřímé vlivy na biocenózy

Významné negativní nepřímé vlivy na biocenózy v okolí posuzovaného železničního uzlu v souvislosti s hodnoceným záměrem „Průjezd železničním uzlem Česká Třebová“ nepředpokládám. Po ukončení stavebních prací je však věnovat pozornost možnému šíření invazních druhů rostlin na zraněném povrchu půdy podél modernizovaných úseků železniční trati.

4.6. Návrh opatření k omezení negativních účinků

Realizace záměru se bude odehrávat převážně na úzce vymezeném areálu železničního uzlu, svými vlivy a rušivými účinky se nebude významně lišit od běžného železničního provozu, který v krajině působí již dlouhá desetiletí. Také v úsecích mimo intravilán města, v návaznosti na okolní volnou krajinu, budou mít stavební práce charakter úzkých liniových zásahů v krajině, jejichž vlivy budou pouze dočasné a reversibilní. Přesto lze doporučit některá opatření, která mohou omezit intenzitu negativních vlivů.

V první řadě je to důsledná organizace výstavby omezující přímé vlivy – omezování hluku (vyloučit práce v noci) a prašnosti (skrápění ploch a deponií materiálů), udržování mechanismů a dopravních prostředků v řádném technickém stavu, dodržování stanovených technologických a organizačních předpisů.

Z hlediska zákonem chráněných zájmů ochrany přírody doporučuji:

- v místech křížení trati s vodními toky zajistit technickými a organizačními opatřeními důslednou ochranu vod
- kácení dřevin provádět v mimovegetačním období (listopad – březen)
- chránit prostor staveniště v případech prací prováděných v úsecích a době reprodukčních migrací obojživelníků, případně zajistit jejich záchranný přenos
- plochy zařízení staveniště po ukončení prací posoudit z biologického hlediska a navrhnout optimálního způsobu jejich rekultivace, managementu či ponechání přirozené sukcese
- zajistit biologický dozor stavby odborně způsobilou osobou

K eliminaci negativních vlivů v důsledku technologické nekázně nebo selhání lidského faktoru v období stavebních prací lze doporučit, aby realizace záměru probíhala za **odborného biologického dozoru** odborně způsobilou osobou.

4.7. Návrh monitoringu negativních vlivů

S ohledem na absenci významných negativních vlivů na biocenózy v okolí modernizovaného železničního uzlu nepovažuji monitoring za nezbytný. Za účelné považuji nahradit monitoring odborným biologickým dozorem stavby odborně způsobilou osobou.

5. SHRnutí A ZÁVĚR

Po zhodnocení předložené dokumentace a výsledků terénních šetření konstatuji, že posuzovaný záměr „**Průjezd železničním uzlem Česká Třebová**“ **není ve významném konfliktu se zákonem chráněnými zájmy ochrany přírody** z hlediska ochranných režimů:

- významných krajinných prvků a ÚSES
- biotopů a populací obecně chráněných druhů rostlin a živočichů
- dřevin rostoucích mimo les
- biotopů a populací zvláště chráněných druhů rostlin živočichů

K eliminaci negativních vlivů v důsledku technologické nekázně nebo selhání lidského faktoru v období stavebních prací lze doporučit, aby realizace záměru probíhala za **odborného biologického dozoru** odborně způsobilou osobou.

Jiří Zahrádka

V Malešovicích 30.12.2016

RNDr. Jiří Zahrádka, CSc.